



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

I. Iacobus VI. Scotiae Rex coronatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

rum: Dum regis expectatur aduentus, iuencula adulterij accusata à Ministris iubetur in locum ad id destinatum ascendere. Illa pudoris & confusionis plena, dum huc illuc circumspicit, in locum regi præparatum ascendit, atque inde populo se ostentat, non sine multorum risu. Vbi hæc pœna adulterium à Consistorio est vindictum, ciuilibus quoque magistratus à reis pœnas sumit. Qui Missæ interfuisse conuictus fuerit, vili lacerna indutus (adulteris alba interula iniicitur) ad fores templi consistere iubetur interea dum Minister preces recitat, quibus finitis, ad concionem audiendam intronittitur, & certo loco consistens, omnium oculis exponitur. Inde ubi finita concione rursus ad preces venit, ille templo vt ante exigitur, & ad fores stare iubetur. Et hæc quidem pœna pro Ministri arbitrio, sex mensibus fere continuatur. Ecce tibi puleram illam ridiculam Deformationis ideam. Quis non tam mirabilis ac miserabilis Reformationis auctores rideat? qui nihil rectum putant nisi quod ipsi faciunt, nihil probant nisi quod ex ipsorum officina fuerit profectum; O Babilonicæ turris ædificatores; qui tam misere Dei Ecclesiam deformastis, quid aliud expectatis quam vt propediem funditus opus vestrum destruat?

*Miserum! post tot cades, tot funera, totum
Vsq; adeo varijs sctarum erroribus orbem
Distrahier, passimque seri fera semina belli?
Sed quando in fasus fuit hoc, age mente feramus
Æqua, & speremus tandem meliora futura.*

DE MARIA SCOTIÆ REGINA,
Quæ in Angliam fugit, ibique ab Elisabetha
in custodiam datur. Dux Norfolciæ Morauij
artibus euersus, supplicio afficitur:
tandem & ipse Morauius
trucidatur.

CAPYT XVII.

ARGUMENTUM.

- I. Iacobus VI. Scotia rex coronatur.
- II. Regina è custodia euadit.

III. Elisabetha promissis confisa, in Angliam se recipit.

IV. Inter eam & Ducem Norfolcia de matrimonio tractatur, cum huius exitio.

V. Mors Comitûs Morauia, nobis, Regina fratris.

VI. Regina sibi mutuo reconciliantur.

I. **T**Empus iam est vt in theatrum hoc nostrum res diuersissimas, felicitatem & infortunium, clementiam & crudelitatem, vitam & mortem bonum & malum producam. Et quemadmodum vna eademque catena & captiuum & custodem alligat: sic res plane inter se contrariæ, hoc loco à nobis sub vnum aspectum repræsentabuntur; & clarissimæ reginæ libertas & captiuitas vnis iisdemque vinculis adstrictis cerneatur. Videbis hic eandem è custodia elapsam, & ex inimicorum manibus liberatam, mox in crudeliores hostes incidere, & ab ijs à quibus salutem quærebat, misere perdi atque occidi, ô insignem proditionem! Siccine, ô Elisabetha, brachium periclitanti cognatæ porrigis, vt mox in præsentissimum exitium eam detudas? siccine omnia amicitæ & beneuolentiæ signa das, vt proditionem celes? siccine oppida & regnum eum subditorum crudelitatem fugienti præa ylo offers, vt in mortis nallam tanto facilius pertrahas? Recte Sophocles:

*Humana si consideret, dubio procul.
Plura mala semper quam bona occurrent tibi.*

O crudelem illam secutim qua regius sanguis fusus, & candida illa ceruix abscissa est: cuius aciem Elisabetha dulci promissorum melle tam fraudulenter texit. Hinc Gallicus ille Poeta non sine causa exclamat:

*Hei mihi! qua pauidam subit admiratio mentem
Narrantem quoties Gallum de cade Scotorum
Audio reginæ. Tunc inquam: ô si Angli Mariæ
Æmula virtutes imitari Isabella studeret,
Vna duos soles nunc illa quidem insula haberet,
Qua nunc sauitia insolita vestigia pandit.*

At vterque hic sol ingentem passus est eclipsin, ille quidem proditionis infamia, hic indigna cæde obscuratus. Verumenimvero quemadmodum sol & reliqua astra cœlestia medias inter nubes multo maiora & lucidiora videntur: sic pulcherrima

xima hæc est. Illa in infinitis pæne calamitatibus & miseris multo præclarius illuxit. Erat vero regina hæc cœlitus tantis ornata virtutibus & tam corporis quam animi dotibus, ut credibile sit, Elisabetham ideo eam conspiciere noluisse (neque enim unquam in conspectum ipsius venit) ne pietate & misericordia erga eam commoueretur: quum antea nemo unquam tantæ inhumanitatis inuentus fuerit, qui vitam non adamatit atque admiratus sit. Sed ad puerum eius filium redeamus, qui IV. Calendas Augusti Anno M.D. LXVII. quum vix tertium ætatis annum expleisset, solitis ceremonijs regno inauguratus fuit. Iurarunt pro eo in leges Iacobus Duglassius Mortonij Comes, & Alexander Humius, Moravius vero, licet dissentientibus non paucis proceribus, Proregis munus fuit demandatum: & sic ouile post commissum. Hamiltonij in primis agre ferebant, paucos eosque non potentissimos, siæ sup, quod nunquam expectauerant, assensu, rerum arbitrium ad se reuocare, & rem tantam priuatis Consilijs peragere ac præcipitare. Quum ergo nobilitatem circuisissent, raris præter eos qui priuati conuenerant, in suam sententiam pertraxerunt: quod plerique spectatores potius quam actores rerum haberi vellent. Ita ergo publica causa priuatis rationibus posthabita, regia potestas in Moraviu[m] translata est: qui mox eos sibi homines in Consilium & publicæ rei administrationem adsciuit, quos rebus suis commodos existimabat. Quis vero deinceps in Scotia quum reipublicæ tum Catholicæ in primis religionis status fuerit, facile est cuique cogitare. Neque enim quidquam aliud Moravius, penes quem summa rerum omnium erat potestas, spectabat quam ut tam Catholicam religionem quam omnes ipsi addictos, promiscue extirperet atque extirparet. Circa regis coronationem quum alia difficultates, tum, illa incidere, cuius regis inaugurandi munus esset. Coronandi regis partes Cnoxius apostata, tamquam primarius Ecclesiæ Minister, sibi vindicabat, in primis vero illud urgebat, Regem nequaquam oleo sacro, quo Catholici antea reges, inaugurandum esse: quum id meram & detestabilem superstitionem saperet. At reliqui hæretici contendebant, antiquissimis ceremonijs nihil derogandum esse: ne alij occasionem inde arriperent regis non agnoscenti. Ea difficultas restabat,

quum consecrandi regis munus ad minimum Episcopo debebatur, unde ille quaereretur. Inuentum tandem est Orcadensium Episcopus, qui omnes ceremonias, excepto Missæ sacrificio, celebravit. Et hæc quidem Anno MDLXVII. die XXIX. Iulij facta sunt, quadagesimo quinto post reginæ captiuitatem die. Rege coronato, Moravius rogatur ut pupilli tutelam susciperet, quod licet ille vnice ambiret, recusare tamen se simulabat: & ad reginam quæ in lacu Læuino asseruabatur, profectus, diligenter sese excusabat omnem ei fidem & obsequium pollicitus. Reginæ instanti ut ab ipsius & patriæ proditoribus Consilia se regeret, ac de ipsa liberanda potius cogitaret, illud in sua potestate non esse respondit. Profecto deinde vltimus sermone, multa virulenta contra reginam effudit, adeoque proteritus est, se in ipsa euertenda nihil diligentius omitturum. Sic inde Edimburgum profectus, XXIV. Augusti Anno MDLXVII. Moravius prorex & pupilli tutor fuit electus: Vix munus illud ingressus statim Catholicam religionem profligauit, & de Senatu eos qui reginæ fauebant eiecit, & Ecclesiam quasi funditus in toto regno euertit. Quemadmodum Mæander per obliquos flexus decurrens, ubi vicinalitèra atrosit, tandem in suum alueum redit: sic hæresis castissimum Ecclesiæ thorum varijs se&is commaculans, tandem, Deo sic disponente, ubi iam omnia occupasse videtur, in nihilum reditura est: idque etiam in Scotia aliquando fore, minime est desperandum. Quatuor rege puero potissimum decreta facta sunt: quorum primo Catholica religio omnino fuit profligata: secundo Calvinismus receptus & stabilitus, & in eos qui suscipere novam religionem recusarent crudelia supplicia statuta sunt: tertio, omnia ea quæ facta fuerant tamquam iuste & legitime facta, rata esse iussa sunt: quarto ut Dumbarum, arx Scotiæ limitanea, ut Moravius Angliæ reginæ promiserat, solo aquaretur. Interea vero dum hæc fiunt, regina in lacu Læuino strictè asseruabatur, omni papyri, ne ad alios scribere posset, immo ipsius quoque luminis visu priuata.

II. In hac tamen indignissima fortuna singulari illa animi magnitudinem præ se ferebat. Tandem Georgius Duglassius, frater eius in cuius potestate arx erat, adolefcentem quandam ex arcis ministerio sibi deuinxit, cumque eo reginæ liberandæ